

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE - CHARAKTERYSTYKA, WARUNKI PRYZNANIA I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA

Świadczenie wspierające jest jednym z najważniejszych świadczeń skierowanych do osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Zostało wprowadzone ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym i stanowi nowy model wsparcia finansowego, którego głównym celem jest zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami oraz umożliwienie im pokrywania kosztów związanych z codziennym funkcjonowaniem. W przeciwieństwie do wcześniejszych rozwiązań świadczenie to przysługuje bezpośrednio osobie z niepełnosprawnością, a nie jej opiekunowi. Ustawodawca przyjął założenie, że osoba wymagająca wsparcia powinna samodzielnie decydować

o sposobie wykorzystania otrzymanych środków finansowych.

Prawo do świadczenia wspierającego przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i posiadają decyzję wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności ustalającą poziom potrzeby wsparcia. Samo posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności nie jest wystarczające. Konieczne jest przeprowadzenie odrębnego postępowania, w wyniku którego ustalana jest liczba punktów odzwierciedlająca zakres pomocy potrzebnej danej osobie w codziennym życiu. Ocena obejmuje między innymi zdolność do samoobsługi, komunikowania się, przemieszczania, wykonywania czynności życia codziennego oraz stopień zależności od pomocy innych osób.

Świadczenie wspierające jest przyznawane niezależnie od dochodu osoby niepełnosprawnej oraz jej rodziny. Oznacza to, że nie obowiązuje żadne kryterium dochodowe. Nie ma

również znaczenia posiadanie oszczędności, nieruchomości czy pobieranie innych świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych. Osoba uprawniona może jednocześnie pobierać emeryturę, rentę socjalną, rentę z tytułu niezdolności do pracy czy świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Od 2026 roku świadczenie wspierające przysługuje wszystkim osobom, które uzyskały od 70 do 100 punktów poziomu potrzeby wsparcia. Wysokość świadczenia zależy od liczby przyznanych punktów i jest określona jako procent aktualnej renty socjalnej. Im wyższy poziom potrzeby wsparcia, tym wyższe świadczenie. Obecnie wysokość świadczenia wynosi:

przy 70–74 punktach – 40% renty socjalnej, co daje około 752–787 zł miesięcznie,

przy 75–79 punktach – 60% renty socjalnej, co daje około 1 130–1 180 zł miesięcznie,

przy 80–84 punktach – 80% renty socjalnej, co daje około 1 500–1 570 zł miesięcznie,

przy 85–89 punktach – 120% renty socjalnej, co daje około 2 250–2 360 zł miesięcznie,

przy 90–94 punktach – 180% renty socjalnej, co daje około 3 380–3 540 zł miesięcznie,

przy 95–100 punktach – 220% renty socjalnej, co daje około 4 130–4 330 zł miesięcznie.

Kwoty te podlegają corocznej waloryzacji wraz ze wzrostem renty socjalnej, dzięki czemu świadczenie zachowuje swoją realną wartość ekonomiczną. Nie ma potrzeby składania dodatkowych wniosków po waloryzacji – podwyżka następuje automatycznie.

Wniosek o świadczenie wspierające składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ZUS, portalu Emp@tia lub bankowości elektronicznej.

Warunkiem wcześniejszym jest uzyskanie ostatecznej decyzji wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Jeżeli wniosek zostanie złożony w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, możliwe jest uzyskanie wyrównania za wcześniejszy okres.

Wprowadzenie świadczenia wspierającego stanowi istotną zmianę filozofii pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Dotychczas główny nacisk kładziono na wspieranie opiekunów poprzez świadczenia opiekuńcze. Obecnie środek ciężkości został przeniesiony na samą osobę z niepełnosprawnością, która otrzymuje środki pozwalające samodzielnie organizować niezbędną pomoc, korzystać z usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, transportowych czy asystenckich. Rozwiązanie to realizuje zasadę niezależnego życia i pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

Świadczenie wspierające należy obecnie do najwyższych świadczeń socjalnych wypłacanych osobom z niepełnosprawnościami. W przypadku osób z najwyższym poziomem potrzeby wsparcia jego wysokość przekracza 4 tysiące złotych miesięcznie, co sprawia, że stanowi ono realną pomoc finansową umożliwiającą pokrycie kosztów codziennego funkcjonowania oraz zwiększenie poziomu samodzielności i bezpieczeństwa życiowego.

Autor: Katarzyna Turbiarz